

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

TEMATICKÉ OKRUHY K BAKALÁŘSKÉ ZKOUŠCE

PRINCIPY A METODY SOCIÁLNÍ PRÁCE

Bc. obor Sociální politika a sociální práce

1. Charakteristika sociální práce jako vědního oboru. Paradigmata sociální práce. Předmět sociální práce jako vědní disciplíny. Sociální práce jako multi-, inter-, trans- disciplinární obor. Místo sociální práce v systému věd. Sociální práce a jiné vědní disciplíny.
2. Historie sociální práce v ČR a zahraničí.
3. Etika v sociální práci. Etický kodex sociálního pracovníka.
4. Dilemata v sociální práci.
5. Typologie teorií sociální práce. Druhy teorií v sociální práci. Komparativní sociální práce.
6. Sociální pracovník. Kvalifikační a osobnostní předpoklady pro výkon sociální práce. Profesionální kompetence a role sociálního pracovníka.
7. Přístup orientovaný na klienta a další humanistické přístupy v sociální práci. Možnosti využit v praxi.
8. Přístup orientovaný na úkoly a možnosti jeho využití.
9. Kritická sociální práce a antiopresivní přístupy. Možnosti využit v praxi.
10. Psychodynamické modely v sociální práci. Možnosti využit v praxi.
11. Systemika v sociální práci. Možnosti využit v praxi.
12. Případová sociální práce. Stručný vývoj, její základní principy a teoretickopraktické koncepty.
13. Charakteristika etap sociální práce s jednotlivcem. Rozdělení, vymezení a definování jednotlivých etap.
14. Sociální práce se skupinou. Typologie skupinové práce. Význam a specifika skupinové sociální práce. Vedení skupiny. Sociální pracovník pracující se skupinou.
15. Sociální práce s komunitou. Pojem „komunita“. Účastníci a etapy komunitní sociální práce. Terapeutická komunita. Jej filozofie, klienti, typy terapeutických komunit. Činnosti sociálního pracovníka v terapeutické komunitě.
16. Sociální práce s rodinou. Cíle a specifika sociální práce s rodinou. Funkčnost rodiny. Protektivní a rizikové faktory. Návštěva sociálního pracovníka v rodině.
17. Sociální intervence a sociální terapie Rozlišení pojmů. Popis vybraných typů sociálních intervencí, fáze krize, typologie krizí. Možnosti a pravidla, ukončení intervence.

18. Metody sociální práce se závislými a spoluzávislými. Streetwork jako metoda terénní sociální práce. Cíle streetworku, proces a etapy streetworku. Filozofie přístupu Harm reduction.
19. Sociální práce v problematice marginalizovaných skupin – osoby v sexbyznysu a osoby bez přístřeší.
20. Prevence a metody sociální práce s dospělými oběťmi domácího násilí. Zařízení sociálních služeb jako forma pomoci.
21. Syndrom CAN (Child Abuse & Neglect) a CSA (child sexual abuse), charakteristika pojmů a sociálně-právní ochrana dětí se syndromem CAN. Zařízení sociálněprávní ochrany dětí a sociální kurately.
22. Sociální práce s oběťmi s tělesným, s mentálně a vícečetným postižením. Sociální služby a specifika metody sociální práce. Sociální rehabilitace.
23. Metody sociální práce s minoritami a marginalizovaným rómským spoločenstvom. Specifika rómské komunity. Sociální pracovník v komunitní práci a náplň jeho práce.
24. Charakteristika sociálního poradenství. Úroveň sociálního poradenství. Obsahové zaměření sociálního poradenství ve vybraných cílových skupinách (např. sociálně-ekonomické problémy, těžké zdravotní postižení, marginalizované skupiny, nezaměstnaní...).
25. Mediace v sociální práci, její základní principy a fáze. Kvalifikační předpoklady, kompetence, nástroje práce mediátora – sociálního pracovníka. Mediace v sociální práci.
26. Sociální politika ve vztahu k sociální práci. Aktéři sociální politiky. Sociální ochrana, sociální zabezpečení a jeho pilíře (pojištění, podpora, pomoc).
27. Sociální práce se žadateli o azyl. Výchova k toleranci, inkluze azylantů do společnosti.
28. Dobrovolnictví v sociální práci. Historie, současnost a perspektivy dobrovolnictví. Příprava dobrovolníků a práce s dobrovolníky v sociálních organizacích.
29. Svépomoc a svépomocné skupiny. Kooperace a komunikace v svépomocné skupině. Důležitost svépomocných skupin v prevenci závislosti.
30. Supervize v sociální práci. Charakteristika a filozofie supervizí. Rozdělení, formy a typy supervizí.
31. Sociální práce se staršími lidmi žijícími v domácím a v rezidenčním prostředí. Holistický přístup v péči o seniory. Poruchy adaptace, geriatrický maladaptivní syndrom. Význam a potřeba dobrovolnictví v péči o seniory.

Doporučená literatura:

- Bělík, V., & Hoferková, V., & Kraus, B. (2017). *Slovník sociální patologie*. Praha: Grada.
- Cakirpaloglu, P. (2012). *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada.
- Elichová, M. (2017). *Sociální práce: Aktuální otázky*. Praha: Grada.
- Gulová, L. (2011). *Sociální práce*. Praha: Grada.
- Hoeksema, S. N., & Fredrickson, B., & Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Praha: Portál.
- Jedlička, R. (2015). *Poruchy socializace u dětí a dospívajících: prevence životních selhání a krizová intervence*. Praha: Grada.
- Kosová, M. (2014). *Logoterapie: existenciální analýza jako hledání cest*. Praha: Grada.
- Levická, J. (2002). *Teoretické aspekty sociální práce*. Trnava: ProSocio.
- Matoušek, O. (2012). *Základy sociální práce*. Praha: Portál.
- Matoušek, O a kol. (2013). *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál.
- Matoušek, O. (2016). *Slovník sociální práce*. Praha: Portál.
- Mátel, A. (2019). *Teorie sociální práce I*. Praha: Grada.
- Munková, G. (2013). *Sociální deviace: přehled sociologických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Musil, L. (2004). *"Ráda bych Vám pomohla, ale..": Dilema práce s klienty v organizacích*. Brno: Marek Zeman.
- Ondrušová, Z., & Oláh, M., & Vavrečková, V. (2019). *Rozvojové trendy sociální práce*. Institut vzdělávání Sokrates.
- Portál (2003). *Příručka naslouchání*. Dostupné z:
<https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/79547>
- Schlippe, A., & Schweitzer, J. (2006). *Systemická terapie a poradenství*. Praha: Cesta.
- Společnost sociálních pracovníků (1995). *ETICKÝ KODEX SPOLEČNOSTI SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ ČR*. Dostupné z:
http://socialnipracovnici.cz/public/upload/image/eticky_kodex_ssper.pdf
- Sýkorová, K. (2008). *Základy sociologie, filosofie a etiky pro pomáhající profese*. Liberec: Technická univerzita v Liberci.
- Špiláčková, M., & Nedomová, E. (2014). *Úkolově orientovaný přístup v sociální práci*. Praha: Portál.
- UKEssays (2018). *Decision-Making Process of Ethical Dilemma Using Reamer's Framework*. Retrieved from <https://www.ukessays.com/essays/social-work/decision-making-process-of-ethical-dilemma-using-reamers-framework.php?vref=1>
- Úlehla, I. (2009). *Umění pomáhat: Učebnice metod sociální praxe*. Praha: SLON.
- Výrost, J., & Slaměník, I. (2008). *Sociální psychologie*. Praha: Grada.